

**ВИСОКА МЕДИЦИНСКА
ШКОЛА ЗДРАВСТВА**
Војводе Синђелића број 45
Босна и Херцеговина,
Република Српска
Е-маил: studentska.sluzba@vmsz.ba

ЈИБ: 4403903240000
Банка: Нова банка
Жиро рачун:
5553000022145453
Тел: 053/961-620
Моб. тел: 066/779-863

ЕТИЧКИ КОДЕКС

Добој, децембар 2023. године

На основу члана 54. члан 1. Закона о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“, број: 67/20), те члана 44. став 1. Статута Високе медицинске школе здравства (даље: ВМШЗ), а у вези са одредбама чланом 93. Статута, Сенат ВМШЗ на сједници одржаној дана 27.12.2023. године, донио је

ЕТИЧКИ КОДЕКС

I - ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет

Члан 1.

Етичким кодексом на ВМШЗ утврђују се морална и етичка начела професионалне етике којима се у свом професионалном и јавном дјеловању требају старати наставници и други запосленици на ВМШЗ.

Циљ и примјена

Члан 2.

(1) Етички кодекс има за циљ заштиту достојанства професије, унапређење моралних вриједности и подизања свијести о одговорности свих чланова академске заједнице наставног, научноистраживачког и административног особља ВМШЗ.

(2) Начела Етичког кодекса примјењују се на одговарајући начин и на студенте, те друга лица која нису запосленици ВМШЗ, али судјелују у раду и дјеловању ВМШЗ, при чему се понашање и дјеловање тих особа може изравно повезати са ВМШЗ.

(3) Органи и тијела ВМШЗ су обавезни да се старају о остваривању и унапређењу етичких стандарда, у складу са Кодексом, те да обезбиједи услове неопходне за упознавање чланова академске заједнице са свим правилима која се тичу њихових права и обавеза.

Члан 3.

Сви изрази употријебљени у овом Кодексу за означавање мушког или женског рода подразумијевају оба рода.

Члан 4.

Поступци прописани Етичким кодексом не уређују права, обавезе и одговорности лица која у њима судјелују, те нису алтернатива за грађанске, кривичне, управне, дисциплинске и друге поступке који су уређени законима, другим прописима и општим актима ВМШЗ.

II – ОСНОВНА НАЧЕЛА

Начело академске слободе

Члан 5.

(1) Чланови академске заједнице имају право и слободу да испитују и тестирају знања и нуде нове идеје и мишљења, траже и бране истину у свом раду, подстичу слободан и одговоран приступ учењу и исказивању стеченог знања, а да се тиме не излажу опасности од губитка запослења, или било којег другог Уставом и законом загарантованог права.

(2) Права чланова академске заједнице могу се ограничити само ради остварења права других чланова академске заједнице и опште јавности, у складу с циљевима ВМШЗ и у мјери у којој је то пријекно потребно.

Начело аутономије научноистраживачког и наставног рада

Члан 6.

(1) Чланови академске заједнице слободни су у испитивању и критичком односу према научним и друштвеним вриједностима.

(2) Чланови академске заједнице имају право на несметан професионални развој и усавршавање у складу са личним плановима и могућностима, у мјери у којој се не нарушава исто право другом члану академске заједнице.

(3) Чланови академске заједнице имају право заштите од сваког облика ограничавања или ускраћивања права на академску слободу, у границама њихових дужности и права утврђених законом и општим актима ВМШЗ.

Начело колегијалности

Члан 7.

Чланови академске заједнице дужни су да његују односе сарадње који су засновани на међусобном уважавању, поштовању и разумијевању, водећи рачуна о академским интересима ВМШЗ.

Начело интегритета

Члан 8.

Водећи рачуна о општем добру, чланови академске заједнице дужни су да чувају интегритет ВМШЗ и да раде савјесно, марљиво, одговорно и посвећено, према свом најбољем знању.

Начело уживања и поштовања права

Члан 9.

(1) ВМШЗ је дужна да сваком члану академске заједнице обезбиједи уживање свих права која се остварују у његовом оквиру, као и поштовање права загарантована Уставом и законима.

(2) Права чланова академске заједнице могу да буду ограничена само када је то потребно ради остваривања права других чланова академске заједнице и поштовања законских обавеза ВМШЗ, у складу са циљевима ВМШЗ и у мјери у којој је то неопходно.

Начело поштовања школе и достојанства личности

Члан 10.

Личност сваког члана академске заједнице мора увијек да буде поштована и уважавана, у складу са загарантованим уставним и законским правима на живот, слободу, интегритет, достојанство и приватност.

Начело аутономије научноистраживачког и наставног рада

Члан 11.

(1) Чланови академске заједнице имају право аутономног дјеловања на ВМШЗ, у границама њихових дужности и овлашћења утврђених законом и општим актима ВМШЗ и у складу са прописима и циљевима ВМШЗ.

(2) Члановима академске заједнице гарантује се право на несметан академски и професионални развој и усавршавање, у мјери у којој се не угрожава исто право других.

Начело једнакости и праведности

Члан 12.

(1) Сваки члан академске заједнице треба се понашати у складу са начелом једнакости и праведности на начин који искључује сваку дискриминацију, злостављање, узнемиравање или искориштавање.

(2) Чланови академске заједнице не смију злоупотријебити свој ауторитет и не смију допустити да лични интереси и односи резултирају ситуацијама које могу утицати на могућност објективног просуђивања, те етичкога и професионалног обављања радних обавеза.

(3) Члановима академске заједнице обезбјеђују се једнаки услови за извршавање професионалних обавеза, као и исказивања интелектуалних способности и напредовања.

Начело академске честитости

Члан 13.

- (1) Академска честитост чланова академске заједнице заснива се на самосталности у академском и научноистраживачком раду, односно спровођењу оригиналних научних истраживања, представљању властитих резултата и на строгом поштовању ауторских права других.
- (2) Неприхватљиво је кршење норми и вриједности интелектуалног поштења.
- (3) Сваки облик плагирања радова и идеја сматраће се непосредном повредом овог Етичког кодекса.
- (4) Сви чланови академске заједнице који судјелују у научно-истраживачком и наставном раду морају гарантовати изворност својих објављених радова, те тачност и поштење у презентацији и навођењу информација.
- (5) Од чланова академске заједнице се тражи да наведу као ауторе само оне учеснике који су интелектуално учествовали у процесу настајања научног рада.
- (6) Не одобрава се и сматра се неетичним свако кривотворење и преузимање радова других, без њиховог знања и одобрења.
- (7) Недопустивим се сматра кривотворење или погрешно тумачење академских достигнућа.

Начело професионалности

Члан 14.

- (1) Чланови академске заједнице дужни су да своје обавезе према студентима, колегама и запосленима на ВМШЗ извршавају одговорно, савјесно, професионално и етички беспријекорно, држећи се начела објективности, непристрасности и међусобног уважавања.
- (2) Чланови академске заједнице су у обавези да се стално стручно усавршавају, поштујући критеријуме стручности, компетенције и квалитета.
- (3) Вербална и невербална комуникација чланова академске заједнице треба бити у складу са њиховим задаћама и улогом у заједници.

Забрана дискриминације

Члан 15.

- (1) Недозвољен и неприхватљив је сваки облик дискриминације на ВМШЗ.
- (2) Дискриминација означава свако неоправдано прављење разлике или неравноправно поступање, на отворен или прикривен начин, по било ком основу, а нарочито по основу расе, пола, националне припадности, друштвеног поријекла, рођења, породичног и брачног стања, трудноће, вјероисповијести, политичког или другог увјерења, имовног стања, културе, језика, старости и психичког или физичког инвалидитета.
- (3) Стручност, способност и професионалне заслуге, као и оспособљеност и резултати у обављању одређене врсте дјелатности, послова и задатака, као и репрезентативне референце, једини су релевантни критеријуми вредновања и напредовања чланова академске заједнице.

Забрана узнемиривања

Члан 16.

- (1) Забрањена је свака врста узнемиривања међу члановима академске заједнице, а посебно када се темељи на злоупотреби положаја институционалне или хијерархијске надређености.
- (2) Под појмом узнемиривања се подразумејева непримјерено понашање према другом лицу, као што је полно узнемиравање (упућивање непримјерених приједлога и опаски сексуалне природе, излагање сексуално увредљивог и узнемирујућег материјала, захтијевање сексуалних услуга у замјену за предузимање или непредузимање одређених активности и физичко напаствовање) и свако друго понашање које има за циљ повреду личног достојанства, ометање у обављању послова, омаловажавање других и које ствара или доприноси стварању непријатног и непријатељског радног окружења и образовног амбијента.

(3) Уобичајена комуникација, добронамјерне шале и критика, као и односи полне и друге интимне нарави између чланова академске заједнице који почивају на пристанку и узајамном поштовању сматрају се подручјем приватности те нису сами по себи кршење Етичког кодекса. Међутим, треба избјегавати ситуације у којима такви односи између чланова академске заједнице могу довести до кршења правила Етичког кодекса о објективности, непристрасности и сукобу интереса, посебно у односима између чланова академске заједнице који су у непосредном хијерархијском односу који укључује оцјењивање туђег рада и достигнућа и/или одлучивање о статусу, професионалном напредовању, погодностима и наградама.

(4) Свако лице има право пријавити узнемиривање које је починио члан академске заједнице. На лице које је одбило узнемиривање или пријавило такву врсту понашања не смије се вршити никакав притисак.

Начело непристрасности

Члан 17.

Чланови академске заједнице дужни су да се држе начела непристрасности и не смију да допусте да ставови или мишљења о појединцима, друштвеним групама и дјелатностима који нису утемељени на искуству или рационалним аргументима, већ су донијети унапријед и засновани су на неоправданим генерализацијама, утичу на њихову објективност у академским, истраживачким, административним, пословним и управљачким дјелатностима.

Начело одговорности

Члан 18.

(1) Чланови академске заједнице дужни су да се брину о интересима ВМШЗ у духу развоја академских слобода, а посебно у погледу испитивања, аргументоване расправе, критике, толеранције и одговорног трагања за оптималним рјешењима.

(2) Под неодговорним понашањем сматрају се:

- 1) несавјесно управљање пословима, ресурсима и имовином ВМШЗ и онемогућавање или отежавање њиховог коришћења од стране других чланова заједнице;
- 2) употреба имовине ВМШЗ за приватне, комерцијалне, политичке, вјерске и друге ваншколске сврхе без посебног одобрења у складу са законом;
- 3) коришћење имена и обиљежја ВМШЗ за приватне комерцијалне или некомерцијалне потребе, како би се створио утисак да иза остваривања тих потреба стоји ВМШЗ.

III – ЕТИЧКА ПРАВИЛА У НАСТАВНОМ И НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКОМ РАДУ НА ВМШЗ

Професионалне дужности академског особља

Члан 19.

(1) Наставници, сарадници и истраживачи ВМШЗ обавезни су да:

- 1) теже постизању и преношењу високог нивоа научних сазнања из своје научне области;
- 2) обезбиједи тачност, релевантност, репрезентативност садржаја предмета и примјерену позицију предмета унутар студијског програма;
- 3) настоје да студенти што ефикасније постигну циљеве предмета и исходе учења, дефинисане студијским програмом;
- 4) понуде свим студентима начелно исте могућности за стицање знања и студентске праксе;
- 5) доприносе интелектуалном развоју студената у оквиру образовне и научне области у којој се настава изводи, те избјегавају све активности које би могле омести тај развој;
- 6) обезбиједи отвореност и јавност испита, као и објективност оцјењивања;
- 7) вреднују рад сваког студената отворено, праведно, објективно и благовремено;
- 8) поштују образовне циљеве, стратегије и стандарде ВМШЗ;

- 9) уздрже се од сваког условљавања приступања испиту, условима који нису дефинисани у одредбама правила студирања, наставнога плана и студијског програма, а нарочито од наметања услова који наставнику или сараднику доносе личну финансијску или другу корист;
- 10) узимају у обзир мишљење и оцјене студената о квалитету наставе.
- (2) Чланови академске заједнице обавезни су да своје професионалне обавезе и дужности обављају у складу са законом и непристрасно.
- (3) Чланови академске заједнице обавезни су да избјегавају ситуације које за последицу могу имати: кршење објективности и непристраности, посебно између чланова заједнице који су у узајамном хијерархијском односу, односно које укључују оцјењивање туђег рада и достигнућа; одлучивање о статусу лица која су хијерархијски подређена, њиховом професионалном напредовању, погодностима, награђивању или кажњавању.

Неприхватљиве праксе у настави

Члан 20.

- (1) Студенти ВМШЗ су обавезни да се уздрже од преписивања и употребе недозвољених средстава приликом испуњавања предиспитних обавеза и полагања испита.
- (2) Преписивањем се сматра и недозвољено примање и давање помоћи, а које има за циљ недопуштени утицај на тачност оцјењивања на испитима, као и у другим облицима вредновања рада чланова академске заједнице ВМШЗ.
- (3) У случају да чланови академске заједнице обављају наставу или праксу у којој учествују дјеца, малољетна или немоћна лица, обавезни су да са њима поступају уз уважавање правних и етичких стандарда. Није дозвољено присвајање резултата рада дјецe и малољетних лица (цртежи, писани састави или друге сличне форме), или њихово коришћење ван редовног програма наставе без одговарајућег обавјештавања родитеља или старалаца и без изричитог пристанка малољетног лица или његовог законског заступника.

Коришћење људи и животиња у научноистраживачком раду

Члан 21.

- (1) Није дозвољено истраживање које може да проузрокује недопустиви ризик или физичко и психичко поврјеђивање учесника истраживања, као ни подржавање, подстицање или прикривање таквог истраживања које спроводе други чланови академске заједнице. Физички интегритет, права и достојанство свих лица која учествују као испитаници или учесници у научноистраживачком раду морају да буду на одговарајући начин заштићени.
- (2) У научноистраживачком раду поштује се принцип свјесног пристанка, а на основу претходне обавјештености учесника о њиховим правима, природи и циљевима истраживања, као и начину њиховог учешћа. Чин пристанка се формализује давањем писмене сагласности учесника или његовог законског заступника.
- (3) Истраживачи су у обавези да штите приватност и анонимност учесника, као и повјерљивост података.
- (4) Ако у активностима из става 2. ово члана учествују дјеца и малољетна лица, мора се обезбиједити поштовање њихових права у складу са релевантним правним и етичким стандардима.
- (5) Са животињама које се користе у експерименталне сврхе поступа се у складу са релевантним правним, етичким и стручним стандардима.

Измишљање и кривотворење резултата, лажно ауторство, плагирање и аутоплагирање

Члан 22.

- (1) У наставном и научноистраживачком раду није дозвољено измишљање и кривотворење резултата, лажно ауторство, плагирање и аутоплагирање.
- (2) Забрана из става 1. овог члана се односи на све писане радове наставног и научног особља и студената ВМШЗ (семинарски рад, дипломски или завршни рад, специјалистички

рад, мастер рад, магистарски рад, докторска дисертација, рад у часопису, уџбеник, монографија, поглавља у зборницима и слично), као и несавјесно и неодговорно приказивање чињеница у извјештајима о наставном и научноистраживачком раду.

Измишљање и кривотворење резултата

Члан 22а.

(1) Измишљање и кривотворење резултата представљају намјерне активности које су супротне начелима научноистраживачког рада и научне части, а којима се манипулише објектом, опремом или процесом истраживања, са циљем да резултати научног истраживања буду намјерно подешени или тенденциозно протумачени, као и намјерно представљање, ширење и објављивање наводних резултата научноистраживачког рада упркос свијести о томе да научни рад и истраживање на које се позива у стварности није било спроведено.

(2) Посебан облик измишљања и кривотворења резултата представља несавјесно и нетачно приказивање чињеница у извјештајима о реализованом наставном и научноистраживачком раду.

Лажно ауторство и дописивање коаутора

Члан 22б.

(1) Лажно ауторство и "дописивање коаутора" рада представља навођење лица као аутора и/или коаутора, а које није учествовало у изради рада или публикације.

(2) Чланови академске заједнице обавезни су да као ауторе/коауторе рада или публикације наводе само она лица која су у процесу настајања рада или публикације дали свој интелектуални допринос.

Плагирање

Члан 22в.

(1) Сваки облик плагирања туђих радова или идеја представља кршење овог Етичког кодекса.

(2) Чланови академске заједнице који учествују у наставном и научноистраживачком раду, гарантују за изворност објављених научних радова које објављују, те тачност и поштење у приказивању и навођењу информација о поријеклу идеја и навода којима су се у раду користили.

(3) Плагирање је представљање туђих идеја или туђег рада, у цјелини или дијеловима, без навођења изворног ауторства или изворника, односно противзаконито присвајање туђих интелектуалних творевина и научних резултата и њихово приказивање као својих, као и:

1) дословно преузимање текста другог аутора, односно копирање из електронских или штампаних извора, у дијеловима или цјелости, без навођења имена аутора и извора из којег је текст преузет, као и без јасног обиљежавања преузетог дијела;

2) препричавање или сажимање текста другог аутора из електронских или штампаних извора, у дијеловима или цјелости, без одговарајућег навођења имена аутора и извора из којег је текст преузет, као и без јасног обиљежавања препричаног дијела;

3) представљање идеја других аутора као својих, без одговарајућег навођења имена аутора, односно извора из кога је текст преузет.

(4) Чланови академске заједнице који учествују у наставном и научноистраживачком раду, гарантују за изворност објављених научних радова које објављују, те тачност и поштење у приказивању и навођењу информација о поријеклу идеја и навода којима су се у раду користили.

Аутоплагирање

Члан 22г.

(1) Аутоплагирање је поновно објављивање свог раније објављеног рада или свјесно представљање раније објављеног и за другу сврху искоришћеног рада као новог и оригиналног.

(2) Аутор рада је обавезан да код прераде изворног рада наведе да се ради о раније објављеном раду.

Заштита ауторских права и права интелектуалне својине

Члан 23.

(1) Чланови академске заједнице ВМШЗ предузимају мјере и активности у сврху унапређивања и промовисања поштовања ауторских права и права интелектуалне својине.

(2) ВМШЗ је обавезан да штити ауторска права и права интелектуалне својине свих чланова академске заједнице, те да својим актима уреди ову област.

(3) Приликом избора/реизбора у академска, научна и истраживачка звања, кандидати су обавезни да предају својеручно потписану изјаву о изворности којом потврђују да је сваки њихов рад и достигнуће на које се позивају изворни резултат њиховог интелектуалног рада и да тај рад не садржи никакве изворе, осим оних који су наведени у раду.

(4) Чланови академске заједнице приликом званичне предаје својих научних и стручних радова обавезни су да предају својеручно потписану изјаву о изворности.

Измишљање и преправљање препорука

Члан 24.

Измишљање и преправљање препорука, као и лажно представљање академских достигнућа, представља кршење овог Етичког кодекса.

Примање поклона и других добара и услуга

Члан 25.

Чланови академске заједнице не смију да траже или примају поклоне или услуге за себе или за друга лица, нити да подстичу на овакве радње, уколико постоји оправдана претпоставка да ће тиме бити извршен директан или индиректан утицај на њихову објективност и испуњавање професионалних обавеза.

Корупција

Члан 26.

Чланови академске заједнице су обавезни да утичу на сузбијање сваког облика корупције и противзаконитих радњи на ВМШЗ, те да пријаве сваки такав случај, у складу са законом.

Сукоб интереса и непотизам

Члан 27.

(1) Чланови академске заједнице обавезни су да избјегавају сукоб интереса.

(2) Сукоб интереса је ситуација у којој приватни интерес члана академске заједнице ВМШЗ или приватни интерес са њим повезаног лица утиче, или може да утиче на законито и непристрасно обављање његове професионалне дужности и школских обавеза, као и заштиту јавног интереса (нпр. финансијски интерес, породични однос, кумство, блиско пријатељство, интимна веза, и слично).

(3) Повезано лице је лице које се са чланом академске заједнице налази у посебном односу, заснованом на: браку или ванбрачној заједници; крвном сродству у правој линији без обзира на степен сродства, односно у побочној линији закључно са трећим степеном сродства; тазбинском сродству закључно са трећим степеном сродства; усвојењу; односу кумства, блиског пријатељства или интимне везе; као и сва друга лица која се, према датим околностима, могу сматрати интересно повезаним са чланом академске заједнице ВМШЗ.

(4) Чланови академске заједнице не смију радњама у оквиру обављања својих професионалних дужности стављати своје сроднике из претходног става овог члана у повлашћен положај у односу на друга лица.

Ванишколски послови и дјелатности чланова академске заједнице

Члан 28.

- (1) Чланови академске заједнице не могу обављати ниједан ваншколски посао или дјелатност која је у супротности са њиховим професионалним дужностима на ВМШЗ, која утиче на њихов интегритет и објективност, или утиче на пословање и законит рад ВМШЗ.
- (2) При обављању ваншколских послова и дјелатности, чланови академске заједнице обавезни су да се придржавају закона и општих аката ВМШЗ којима су регулисана њихова права и обавезе у том смислу.

Транспарентност и повјерљивост

Члан 29.

- (1) ВМШЗ и чланови академске заједнице подупиру и промовишу отвореност у прописима и свом дјеловању (испити, упис студената, професионално напредовање, и слично) као једну од темељних вриједности на ВМШЗ.
- (2) Чланови академске заједнице који, на основу свог положаја на ВМШЗ, располажу подацима са статусом повјерљивости, обавезни су да штите тајност тих података.
- (3) Недозвољено је откривање повјерљивих података из става 2. овог члана другим члановима академске заједнице, као и трећем лицима, изузев ако је такво откривање дио уобичајеног обављања посла на ВМШЗ, односно уколико постоји законски основ или професионална обавеза да се такве информације објаве.

Право и дужност континуираног усавршавања

Члан 30.

Сви чланови академске заједнице имају право и дужност континуираног усавршавања, те унапређења квалитета и нивоа властитог знања и стручности у оквиру изабране области.

Професионално напредовање

Члан 31.

- (1) Процјена успјешности остваривања професионалних обавеза и професионалних компетенција члана академске заједнице мора да буде објективна, непристрасна и утемељена на унапријед утврђеним и отвореним критеријумима. Сваки члан академске заједнице дужан је да процјене о условима за професионално напредовање других чланова заснива искључиво на критеријумима који су релевантни за вршење професионалних обавеза, односно на показаној стручности, таленту и професионалним заслугама и резултатима.
- (2) Недозвољен је сваки облик непосредне или посредне дискриминације у поступку вредновања услова за професионално напредовање, као и у самом поступку напредовања.
- (3) ВМШЗ је дужна да свим члановима академске заједнице обезбиједи једнаке услове за напредовање на основу процјене испуњености професионалних обавеза, те да обезбиједи услове за подмлађивање наставног и научног кадра.
- (4) Наставници имају обавезу да се брину о стварању подмлатка научне и наставне заједнице и да подстичу напредовање и осамостаљивање млађих чланова академске заједнице.
- (5) Наставници су обавезни да, као чланови комисија за писање извјештаја за избор у академско звање, извјештаја о урађеним завршним радовима, извјештаја о приједлогу теме докторске дисертације и извјештаја о урађеној докторској дисертацији, професионално и објективно оцијене све пријављене кандидате на јавни конкурс за избор академског особља, односно кандидата за изразу теме докторске дисертације, преузимајући при томе пуну одговорност за тачност података унесених у извјештај. Осим тога, наставници су обавезни да у наведеним поступцима поштују одредбе важећих законских и подзаконских аката, као и интерних аката ВМШЗ.

Јавно иступање

Члан 32.

(1) ВМШЗ је свјестан своје друштвене одговорности и подржава право чланова академске заједнице на јавно иступање и слободу изражавања, што укључује наступе пред публиком, иступе у средствима јавног информисања, изражавање ставова у новинама, књигама и часописима, друштвеним мрежама, као и друге облике дјеловања за добробит заједнице.

(2) Чланови академске заједнице не смију да посредно или непосредно забрањују, ометају, ограничавају или било чиме условљавају јавне наступе других чланова академске заједнице, односно слободу изражавања на тим наступима.

(3) Чланови академске заједнице који су овлашћени и који јавно наступају у име ВМШЗ, обавезни су да у јавности износе ставове у складу с највишим етичким и професионалним стандардима, као и да износе објективне, тачне и провјерене чињенице, и не смију својим изјавама наносити штету ВМШЗ.

IV - ОРГАНИ И ТИЈЕЛА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЕТИЧКОГ КОДЕКСА НА ВМШЗ

Органи и тијела за спровођење Етичког кодекса

Члан 33.

(1) Сви органи ВМШЗ обавезни су у оквиру своје надлежности да се старају о спровођењу Етичког кодекса и унапрјеђења етичких стандарда на ВМШЗ.

(2) У поступку утврђивања повреда Етичког кодекса и развоја етичких стандарда, у смислу става 1. овог члана, учествују директор, Сенат ВМШЗ и Етички комитет.

Етички комитет

Члан 34.

(1) Чланове Етичког комитета именује Сенат ВМШЗ, на приједлог директора ВМШЗ.

(2) Етички комитет има пет чланова, три из реда наставника и сарадника, те по један из реда административног особља и студената.

(3) Мандат чланова Етичког комитета траје четири године и они могу бити поново именовани.

(4) Мандат чланова Етичког комитета из реда студената траје годину дана.

(5) Етички комитет одлучује већином гласова укупног броја чланова.

(6) Рад Етичког комитета је јаван, осим ако Етички комитет утврди да постоје оправдани разлози за искључење јавности.

(7) Етичким комитетом руководи предсједник Етичког комитета.

(8) Предсједника бирају чланови Етичког комитета на својој првој сједници.

Надлежност Етичког комитета

Члан 35.

Етички комитет је надлежан да:

- 1) одлучује по захтјевима из члана 36. став 1. овог Кодекса и даје мишљење о усклађености одређеног понашања или дјеловања члана академске заједнице са одредбама Етичког кодекса;
- 2) прати развој етичких стандарда у земљи и иностранству;
- 3) одржава контакте са сличним тијелима других високошколских установа;
- 4) предлаже Сенату измјене и допуне Етичког кодекса;
- 5) иницира и организује јавне расправе и скупове посвећене примјени и унапрјеђењу етичких стандарда у високом образовању;
- 6) обавља и друге послове предвиђене овим кодексом и другим општим актима ВМШЗ.

V - ПОСТУПАК ПРЕД ЕТИЧКИМ КОМИТЕТОМ

Захтјев за утврђивање повреде Кодекса

Члан 36.

- (1) Поступак пред Етичким комитетом покреће се подношењем захтјева за утврђивање повреде основних етичких начела и етичких правила у наставном и научноистраживачком раду одређених Етичким кодексом.
- (2) Захтјев може поднијети било који орган ВМШЗ, запослени или студент, када основано сумња да је дошло до повреде одредби овог Етичког кодекса.
- (3) Захтјев за давање мишљења треба да буде јасно одређен, прецизиран и у њему треба да буду наведене и образложене све околности које указују на постојање конкретне повреде Етичког кодекса, те приложени одговарајући докази.
- (4) Захтјев обавезно садржи личне податке и потпис подносиоца захтјева. Подаци о подносиоцу могу бити анонимни ако то подносилац тражи.

Неуредан захтјев

Члан 37.

- (1) Непотпун и неуредан захтјев вратиће се подносиоцу и одредити рок за отклањање недостатака.
- (2) Уколико се у остављеном року не отклоне недостаци, закључком ће се одбацити захтјев.
- (3) Захтјев по којем није могуће поступати због ненадлежности одбацује се закључком.
- (4) Закључак из става 2. и 3. овог члана доставља се лично подносиоцу захтјева.
- (5) Захтјев по којем је већ донесена одлука надлежног органа такође ће се одбацити закључком.

Поступак пред Етичким комитетом

Члан 38.

- (1) Уредан и образложен захтјев се доставља лицу против којег је поступак покренут, које може дати своје писано изјашњење у року од 8 дана од дана пријема захтјева.
- (2) Предсједник Етичког комитета сазива сједницу у року 30 дана од дана пријема уредног захтјева.
- (3) Етички комитет може од подносиоца захтјева да затражи и додатна појашњења уколико је то неопходно за вођење даљег поступка.

Мишљење Етичког комитета

Члан 39.

- (1) Чланови Етичког комитета на састанку расправљају о питањима која су предмет поступка и дају своје мишљење искључиво на основу навода и података из захтјева, писаног одговора на захтјев од стране лица против којег се води поступак и евентуалног писаног изјашњења других лица, предметне документације, приложених доказа.
- (2) Етички комитет одлучује већином гласова укупног броја чланова.
- (3) Члан Етичког комитета чији став или приједлог није уврштен у мишљење Етичког комитета има право да издвоји своје мишљење. Издвојено мишљење је саставни дио мишљења Етичког комитета.
- (4) Етички комитет даје мишљење у писаном облику, у року од 60 дана од дана пријема захтјева.
- (5) Уколико је у току поступка Етички комитет затражио додатна појашњења, овај рок се рачуна од дана њиховог достављања.
- (6) Рокови не теку за вријеме зимског и љетњег распуста.
- (7) Етички комитет своје мишљење доставља директору ВМШЗ.

Садржина мишљења

Члан 40.

- (1) Мишљење Етичког комитета садржи:
 - 1) опис захтјева и питања о којима је Етички комитет расправљао;

- 2) наводе о повредама начела и правила Етичког кодекса које је Етички комитет узео у разматрање;
 - 3) детаљно образложен став Етичког комитета о томе да ли понашање члана академске заједнице које је предмет захтјева представља повреду Етичког кодекса, као и оцјену о тежини повреде;
 - 4) приједлог Етичког комитета о мјери која треба да се изрекне и која може да допринесе да такве или сличне повреде Етичког кодекса не буду поновљене;
 - 5) податак о исходу гласања (да ли је мишљење донесено једногласно или не), и
 - 6) друге потребне елементе.
- (2) Мишљење из става 1. овог члана потписује предсједник Етичког комитета.

Одлука о захтјеву

Члан 41.

- (1) Након пријема мишљења Етичког комитета, директор ВМШЗ у року од 15 дана од дана пријема мишљења доноси:
- 1) одлуку којом се захтјев одбија и ослобађа лице против којег је вођен поступак, или
 - 2) одлуку којом се лице, против којег је захтјев поднијет, оглашава одговорним и изриче одговарајућу мјеру за повреду Кодекса.
- (2) Одлука из става 1. овог члана садржи: увод, изреку, образложење и поуку о правном лијеку.
- (3) Одлука из става 1. овог члана доставља се учесницима у поступку, у року од 8 дана од дана доношења.

Правни лијекови

Члан 42.

- (1) Лице против којег је покренут поступак и подносилац захтјева могу изјавити жалбу против одлуке ректора из члана 41. став 1. овог кодекса у року од 15 дана од дана пријема одлуке.
- (2) Жалба се подноси Сенату ВМШЗ као другостепеном органу у овом поступку.
- (3) Сенат ће закључком одбацити жалбу ако утврди да је неблаговремена, недопуштена или изјављена од неовлашћеног лица.
- (4) Секретар је дужан да, уз жалбу, Сенату прослиједи и копију цјелокупног списка који се односи на предмет.
- (5) Сенат ће у року од 30 дана од дана пријема жалбе из става 1. овог члана донијети одлуку:
- 1) којом се жалба одбија и потврђује одлука директора из члана 44. став 1. Етичког комитета;
 - 2) којом се жалба уважава и преиначује одлука директора ВМШЗ.
- (6) Одлука из става (5) овог члана је коначна.

VI - МЈЕРЕ ЗА ПОВРЕДУ КОДЕКСА

Врсте мјера

Члан 43.

- (1) Мјере за повреду Етичког кодекса су:
- 1) опомена;
 - 2) јавна опомена;
 - 3) јавна осуда.
- (2) Опомена се изриче учиниоцу повреде етичких начела Етичког кодекса за кога се може очекивати да ће овакав вид писаног упозорења, без објављивања истог, довољно утицати на њега да више не врши повреде Етичког кодекса. Опомена се уноси у евиденцију о изреченим мјерама упозорења, али не чини саставни дио досијеа наставника, сарадника, истраживача, студента или административног радника.

(3) Јавна опомена се изриче учиниоцу повреде етичких начела Етичког кодекса за кога се може очекивати да ће јавно објављивање ове мјере довољно утицати на њега да више не врши повреде Етичког кодекса. Јавна опомена се објављује на сједници Сената ВМШЗ на којој је распоређено лице којем се изриче јавна опомена.

(4) Јавна осуда изриче се учиниоцу тешке повреде етичких начела Етичког кодекса или учиниоцу којем је раније изречена мјера опомене или јавне опомене и за кога се може очекивати да ће јавно објављивање ове мјере довољно утицати да више не врши повреде Етичког кодекса.

(5) О врсти мјере из става 1. овог члана одлучује надлежни орган за доношење одлуке.

(6) Одређивање мјере која се изриче учиниоцу се врши у зависности од тежине учињене повреде, штете која је нанијета угледу ВМШЗ, приједлога Етичког комитета и активности које је учинилац предложио да ће предузети у сврху отклањања посљедица повреда Етичког кодекса.

(7) Утврђена одговорност учиниоца за учињену повреду Етичког кодекса не утиче на његову евентуалну одговорност по другим основама (дисциплинска, прекршајна или кривична).

VII - ЕВИДЕНЦИЈА О ИЗРЕЧЕНИМ МЈЕРАМА

Евиденција

Члан 44.

(1) ВМШЗ води евиденцију о изреченим мјерама.

(2) У евиденцију из става 1. овог члана уносе се: лични подаци учиниоца повреде Етичког кодекса, врста повреде етичких начела Етичког кодекса, изречена мјера и датум доношења одлуке.

(3) Изречене мјере јавне опомене и јавне осуде чине саставни дио досијеа наставника, сарадника, истраживача, студента или административног радника и не могу се брисати.

VIII - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Сходна примјена Закона о општем управном поступку

Члан 45.

На питања која нису уређена овим Етичким кодексом, сходно се примјењују одредбе Закона о општем управном поступку.

Престанак важења ранијих аката

Члан 46.

Ступањем на снагу овог Етичког кодекса престаје да важи Кодекс наставничке етике број 62/16 од 24.02.2016. године.

Ступање на снагу

Члан 47.

Овај Етички кодекс ступа на снагу даном доношења

Број: 02-236/23

Датум: 27.12.2023. године

Предсједник Сената

доц. др Никола Николић